

de nominale schuld terugkreeg.

Maar direct ingrijpen blijft nog even uit. Gevolg was dat de rentes op Spaanse en Italiaanse obligaties weer stegen tot niveaus die op termijn als onbetaalbaar worden gezien voor deze landen. Rentes in Duitsland en Nederland daalden en naderen het nulniveau of zitten daar, in het geval van de kortste looptijden, al onder.

LANG WACHTEN

Om de renteniveaus dichterbij elkaar te krijgen zou Draghi aankopen op de obligatiemarkten willen doen. Nu moeten echter de Europese regeringsleiders zich hierover uitspreken. En dan is het doorgaans lang wachten, want die zijn het zelden eens.

Eurolanden die niet meer tegen fatsoenlijke prijzen kunnen lenen moeten aankloppen bij de Europese noodfondsen, zoals het permanente noodfonds in oprichting ESM of de EFSF (European Financial Stability Facility). Daar moeten dan strenge eisen tegenover staan in de vorm van bezuinigingen en hervormingen, landen die steun zoeken gaan onder curatele. Als het ESM een bankvergunning krijgt zou het geld kunnen lenen (in de markt of bij de ECB) en meer slagkracht hebben. Maar ook die bankvergunning valt niet bij iedereen in goede aarde. Europa is hopeloos verdeeld. Super Mario vecht hierdoor met zijn handen op de rug.

Zo ongeveer het enige dat Draghi kan doen is de korte rente voor de eurozone vaststellen. Deze bleef na de laatste ECB-bijeenkomst gehandhaafd op 0,75 procent. En dat terwijl ingrijpen met grof geschut in de financiële markten de enige oplossing is om deze uit het slop te trekken.

KIPPENHOK

Het probleem van de ECB is dat het nog geen echte centrale bank is. De ECB is een kippenhok. Neem nu de recente uitspraak van een Duitse Bundesbankier die zegt dat hij

bij de belangrijkste centrale bank van Europa werkt. Daar komt dan een reactie op van zijn collega uit Luxemburg die beledigd is. Wat zou men in de VS ervan zeggen als twee leden van het beleidscomité van de Amerikaanse Federal Reserve uit pakweg New York en Alabama op deze manier met elkaar in de clinch lagen? Give me a break, zou het klinken.

De centrale banken in Europa hadden vanaf dag één moeten worden ontmanteld. Onze eigen DNB, die van Luxemburg alsook de Bundesbank. Er is één munt, dus er is één centrale bank: de ECB. Weg met de rest. Noord-Brabant heeft ook geen centrale bank, hoe graag ze het ook zouden willen.

Een veel hechtere fiscale en politieke unie, daar ligt de structurele oplossing voor de eurozone. Het lijkt er op dat dit inzicht de laatste maanden wel tot alle partijen doordringt. Angela Merkel benadrukt het steeds vaker en ook een steeds groter deel van de politici in Nederland lijkt om. Het is wat laat, dat wel.

GEEN MIDDENWEG

Er zijn nog wel bezuinigingen en grote economische hervormingen in de zuidelijke landen nodig, maar dat is meer dan de begrotingen een beetje in hetzelfde formaat persen. Omdat veel banken groter zijn dan het land waar ze in staan is er een Europees banktoezicht nodig, en dat komt er nu aan.

Er is geen middenweg. Verdere integratie is niet een oplossing, het is de enige oplossing. Alle partijen lijken zich daarvan nu bewust. Uiteindelijk moet de Europese begroting belangrijker worden dan die van de lidstaten en zal er een stelsel van Europese belastingen moeten komen. De BTW in de hele Unie op één lijn, en dan overal dezelfde inkomstenbelasting en vennootschapsbelasting, te innen door een Europese belastingdienst, bijvoorbeeld. Lokale belastingen mogen slechts de puntjes op de i zetten.

**ER IS ÉÉN MUNT,
DUS ER IS ÉÉN
CENTRALE BANK:
DE ECB. WEG MET
DE REST.
NOORD-BRABANT
HEEFT OOK GEEN
CENTRALE BANK.**

Een terugkeer naar guldens en drachmes zou voor de Europese economie een ramp zijn, een grotere ramp voor Nederland en Duitsland dan voor de landen in het zuiden. Doorpakken met de Europese integratie is de enige weg. Het aangekondigde Europese banktoezicht is een voorbeeld van de richting waar het heen moet. En het ESM is natuurlijk de opmaat tot staatsschuld op Europees niveau, de door sommige niet gewenste federale obligaties of eurobonds.

Om die vergezichten werkelijkheid te laten worden is ingrijpen op korte termijn nodig. En dan zijn veel ogen gericht op ECB-president Mario Draghi. Maar die moet vechten terwijl hij nog niet alle wapens heeft om te overleven. Zo'n grote bazooka, net als ze bij de Federal Reserve en de Bank of England hebben, daarmee zou hij deze fase wel doorkomen: het wapen dat alleen al door er te zijn het vertrouwen van de markten terugbrengt. Zonder dat wapen zal de dreiging blijven bestaan dat Super Mario namens de eurzone het spel verliest.

